

**Előfizetési díj:**  
Egészévre 4 ft., Félévre 2 ft., Negyedévre 1 ft.  
**Hirdetmények:**  
3 hasábos petsor egyszer 9 kr., többszöri hirdetésnél 7 kr., Bélyegdij 30 kr.  
Nyiltter petsora 12 kr.

# ZALAMEGYE

**A lap**  
szellemi és anyagi részét illető közlemények a szerkesztőséghez küldendők.  
Bérmertelen leveleket csak ismert kezektől fogadunk el.  
Kéziratokat nem küldünk vissza.

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

## A Zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

### Föltámadott!

A kereszténység magasztos ünnepeit ül ma, a föltámadás ünnepeit! — Az oltárokon dicsőfénytől körülragyogva emelkedik ki az istenember szobra, kezében a megváltás zászlajával, mely vérvörösrre van festve az üdvözítőnek a golgothán az emberiségért kiontott drága vértől.

Amott a szabadság golgotháján is fénylik egy zászló, melynek vörös színén visszazugárzik a szent szabadságért elhunyt dicső óriások drága vére; fehér színe a szolgáló lelkek által elítéltek ártatlanságának valódi jelképe; zöld színe a vesztőhelyre hurcoltaknak a szabadság üdvében helyezett reménységének méltó kifejezése!

Soká, igen soká letiporva volt e legszentebb ereklye s a szabadság szédült épületének romjairól a honfiszív sajtó keblébe reményt csak a fenkölt szellemű költő jóslata öntött:

Az nem lehet, hogy ész, erő  
És oly szent akarát  
Hiába sorvadozzanak  
Egy átok súly alatt.

A honfiszív reménye valósult!

Föltámadott e zászló, magasan lobogtatja a szent lelkesedés, hogy hirdesse az utókornak, mint hűnytak el szabadság harcain a népek ezrei!

Föltámadott e zászló, hogy hirdesse a szolgálóknak: e nép kebléből a szabadság fenséges érzetét kioltani nem lehet!

Föltámadott e zászló, hogy hirdesse az utóknak, hogy a harc, melyben a szabadság féltenei elvérezének, a népjog csatája volt,

Melyet szent eskü, szent kötés  
Ellen zsarnok tiport!

Föltámadott e zászló, hogy hirdesse nemzedékről-nemzedékre:

Van bíró a felhők felett  
Áll a villamos ég!

### „Zalamegye“ tárcája.

#### Piros kendő lobogását.....

*Piros kendő lobogását,  
Kékény szemed ragyogását  
Én aranyos egyetlenem  
Messziről is megismerem.*

*Hova sietsz olyan nagyon?  
Jer had' öleljelek agyon,  
Jer ha mondom, nincs a ki lát,  
Egy ölelés nem a világ.*

*Ezerjófű, faggal-fa ág,  
Várhat addig édes anyád,  
Mig te itt egy percre késel  
Egy aranyos öleléssel.*

*Hisz szívem is olyan beteg  
Gyógyíts előbb engemet meg,  
Aztán majd az ezer — jótól  
Édes anyád is meggógyul.*

Maroshalmi Gyula.

#### Husvétii csevegés.

— március 25.

Ha sok-sok esztendő múlva bizonyos archeologus fajta ember kezébe kerül a „Zalamegye“ mai száma: a legmélyebb fölhaborodással és letipró szávalommal fogja tárcalevelem dátumát és címét egybetve az alkalmi érteket latolgatni. (Vagy miután súlymértékünk is civilizálódott, hát nem bánom: grammolgatni. Bocsánat! t. „nyelvcsész“ uraimék! . . .)

— Husvétii tárcalevél és március 25! — fog indogni. — Szörnyűség! Erre a . . . hogy is hívják

Lángpallossal örködnek az égi szellemek, lángostorral kergetik a lélekkufárokat, kik föl-kötött sarúkkal merészelnék közeledni e zászló felé, megkísérlendők újból a szabadság oltáráról lerántani.

Föltámadott e zászló, de mythoszszerű cultusa csak akkor lesz betetőzve, ha szobrot emelünk számára s e szobornak, a szabadság szobrának magaslátára helyezzük, mintegy intésül

E porba omlott szép haza  
Fel fog virulni még!

Ott, hol egykor a korán letűnt meteor, a szabadságharc varázshatalmú dalnokának szíve-kig ható lángszavaira egetverőn harsogott:

A magyarok istenére esküszünk,  
Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!

ott emeljük föl a szabadság szobrát „magasra, mint a francia dicsőség oszlopa a Vendome-téren, erősnek, mint a porosz Germania, lelkesítőnek, mint az olasz szabadságharc emléke Milanóban!“

Arany betűkkel véste be Clio nemzetünk ezredéves történetét. — Voltak hazánknak kimagasló alakjai, kik a hazaszeretet példányképei gyanánt tündöklének, kik világra szóló tetteik által tisztelet és bánulat tárgyai valának keleten és nyugaton, északon és délen; voltak oly események, melyekhez a dicsőség örök fénye, másokhoz a honfűi gyász sötét éjjele van fűzve: de a magyar királyság megalkotásától fogva nincs ezredéves történeti életünkben mozzanat, melynek oly messze kiható ereje lett volna, mint az 1848-9. szabadságharcnak. A régi kor merev kiváltságai ekkor semmisültek meg s az új eszmék ekkor törték maguknak utat. — A nemzet egy emberként fegyvert ragadva legdrágább kincsének, szabadságának védelmére, bebizonyítá, hogy életképes, hogy megizmosult.

Évtizedek zajlottak le azóta és hasztalan keressük az emléket, mely egykori dicsőségünk arany napjaira emlékeztetne. — Budapest, az ország szíve, hazánk metropolisa, emelte föl elő-

szőr buzdítólag szavát. Az ország szívéből hangzik a szózat: hagyományos multunkhoz képest üljük meg ezredéves fönnállásunkat, emeljük föl a szabadságharc szobrát! És az égbenyúló Kárpátok hótakart bércéitől le az Al-Duna hömpölygő árjái e szavaktól visszhangzanak bércék és völgyek, paloták és kunyhók.

Budapest kijelelte az utat. 25 ezer forintot ajánlott föl e magasztos célra. Városok és egyesek hozzátok vállalva a jótékony oltárára fil-léreiket s rövid idő alatt a közadakozás meg-teremti a szükséges összeget!

Ezredéves multunk élő tanú, hogy sok nemes intézményt hozott létre a közlekedés, — E lelkésülés ne haljon ki keblünkől, akkor fő-városunk s vele az ország egy emlékek lesz gazdagabb, mely századról-századra fogja hirdetni történetünk egyik legdicsőségesebb kor-szakát.

Föltámadott a zászló, leng nyíltan és szabadon; honfi szívvel rebejgük el a föltámadás nagy ünnepén: támadj föl mielőbb te is szabadságharc-szobor!!

### Zalamegye tanügye.

Megyéni tanügyü állapotának illusztrálása végett közöljük Krób Pál kir. tanfelügyelő urak nagy gonddal egybeállított s a t. közigazgatási bizottság e havi ülésén felolvasott terjedelmes félévi jelentését, mely egyuttal az 1881/2. tanévi statisztikai adatokat is tartalmazza.

Méltóságos főispán úr!

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Szabályszerű féléves, illetőleg az 1881/2-ik tanévről szóló jelentésemet, az általam képviselt közigazgatási ág állapotáról van szerencsém e következőkben előterjeszteni. Mindenekelőt a legközelebb összeállított statisztikai adatokból említem föl e következőket.

Az illető szolgabíró urak által beküldött kimutatások szerint van Zalamegye területén, a puszták és helyelnevezéseken kívül 575 község, ezek közül 335-ben van 399 iskola, 29-ben az iskolákkal bíró községektől való távolság miatt iskola és iskoláztatás nincs, 211 község pedig iskolai tekintetben más községhez van csatolva. — A létező iskolák között, fokozat szerint van 5 polgári, 6 felső nép-, 380 elemi-, 1 alsó kereskedelmi iskola, 6 ovoda és 1 szeretetház, összesen 399; jelleg szerint van 10 állami, 73 községi, 316 felekezeti, ez utóbbiak közül

Csakhogy az ilyen tárca fölött meg elszalzik az ember, a mi egészségi szempontból üdvös eredmény lehet, hanem a tárcalevélnek egyszerűsége mind halálos ítélete.

Oh, madame de Sévigné, segíts, sugalmaz! — mert olyan a fejem, mint az a lecsónkolt fűzfá; nem hogy vi-rágot láttatna, de még csak egy árva lombocskát sem terem.

Hideg van. Más esztendőkön így husvétkor már in floribus ragyog a nagy természet széles Magyarországon, vagy legfőlebb a fejét, a Kárpátokat, nyugtatta pu-ha hóvánkoston, lábait pedig az Adria langyos fuválna ölelte meleg szeretkezéssel; már csak azon régi orvosi szabálynál fogva is, hogy t. i. tartsd fejedet hidegen, lá-badat melegen stb.

Lám. Most meg az időjárásról csevegek. Pedig azt mondják, hogy erről a themáról csak a nagyon szelle-mes, vagy nagyon — együgyű emberek beszélnek. Hm!

De menthetem magam. Husvétii tárcából az időjárás emlegetésének kihagyása annyira volna, mint megtagá-dása a „föltámadás“ szép ünnepe legszebb metapforájá-nak. Kétségtelen, hogy a husvétii ünnepkörnek egyik szépsége a kikeleti időjárás költőien szép, sőt magasztos föllépése. De hol marad ez most? mikor még téli kabát és „kurir-tibli“ járja.

Nem is hiszem, hogy a labdázás is nagy tért hódítson az idén. Már csak legalább ezt mentette volna meg a március a nagy ünnep örömeiből! —

Tudok vidéket, ahol a husvétii öntözködésnél is na-gyobb fontossággal bír a labdázás husvét hétfőn; aztán nem csupán a gyerekek üzik, hanem a hajadonok és legényemberek is, lévén ez a szokás olyan forma, mint a városok farsangi báljai: az ifjú szívek fölpezsdülése-nek mediama.

Egyik dunaparti városban történt.

Az epres kert (hol is ne volna epres kert?) meg-telt a polgári országy minikét nembeli fiatalságával. Tá-gas körbe, „bukorba“ álltak férfi, nő egymás mellett,

Tekintetes szerkesztő úr!

Lapjának folyó évi március 11-én megjelent számában közzétett azon cikk ellenében, amely a zala-egerszegi takarékpénztár részvény-társaság igazgatóságának a betétek után fizetendő kamatláb megszállására vonatkozólag hozott utóbbi határozatát törvény és alapszabályellenesnek nyilvánítja, nehogy a közönség érdekelt része félrevezettség, szükségesnek találjuk az érdekeltnek megnyugtatóra közölni, miszerint:

A mlglú m. kir. pénzügyminiszterium által 1883. évi február hó 15-én 5864 sz. a. kiadott rendeletnél fogva az 1883. évi VII. t. cikk 2 §-a értelmében a takarékpénztári betétek után a tőkekamattól és járadékadól 10% 1883. évi február hó 1-től fizetendő.

A midőn tehát az igazgatóság azon határozatát hozta, hogy a hozott törvény követelményei folytán a betétek után 1883. évi február hó 1-től kezdve 4 1/2 % kamatot kap a betevő, ezzel nem hogy a betevőkre nézve káros és visszaható vézést hozott volna, hanem ezzel csak a törvény végrehajtásának megkezdését mondotta ki és tudtára kívánta adni a betevőknek, hogy az 5% kamatnak 4 1/2 %-on túl való részét a kincstár viszi el; tehát nem kaphatja meg a betevő.

Az érdekelt közönségnek megnyugtatóra ennyit közölni szükségesnek tart.

a zalaegerszegi takarékpénztár részvény-társaság igazgatósága.

Balaton-Füred, 1883. márc. hó 8.

A Balaton merev szemfedője részben elolvadt, részben a hatalmas északi szelek szét tépték és foszlányait kiszórták a somogyi partokra, hol az enyészetnek lettek átadva. Szívesen legeltetjük szeméinket smaragd zöld hullámain, vagy sötét kék fodrain; teljes méltóságban ringatja magát a bájos magyar tenger. A halász-bárkák már szerte-sűrűnek halóikkal. Csendes időben már egy szándolint is látunk napközben nyilbességgel a habokat átszelni. Ki mehetne ezen más mint egy angol, igen, Young ur, ki a vizet méri, hol, mily mélységű hajók járhatnak majd.

Hajókról beszélek, még pedig a szó szoros értelmében. Balatonunk néhány év előtt valóságos holt tenger volt, és ha egy rusnya ladikot látott az ember rajta néha bizonytalanul kovágni, azt hitte, hogy az öreg Charon szállítja szellemet azon. De az új kor haladása itt is utat tört magának és kezd a Balaton népesedni járművekben. Negyven pompásan felszerelt csónak egy-két-három pár evezővel, 10 karesu szándolin és 15 vitorlás hajó szeli a Balaton sima tükkrét és nyári szép estéken zeneszó mellett díszes közönség népesíti azt be és a fodros hullámok közt ringatva élvezi az erősítő üde levegőt.

Igazságtalan volnék, ha ez alkalommal elhallgatnám azon férfiut, kit ez újítás körül az érdem első sorban illet. Egy messze földről jövő angol fedezte föl a Balaton szépségét, az vette pártfogása alá ez árva vizet, hozott rá egy „királynőt” s hófehér vitorláival becirkálta az egész vizet. Ez Goszling angol főkonzul volt. Elragadtatva a természet e szépségétől, első gondja volt hazájából egy hajóépítőt hozni, ki egy ugynevezett pajtában egy vele hozott munkásával a hajó építéshez angyalosan hozzá fogva, egyik csónak a másikat követte, sőt egy nagyobb vitorlás hajó, a „Mariska” már mint vitorlás kisasszony kacérkodott a „Királynő” és régebbi „Heregnővel”. Meglett az első szándolin is és a habokat szelve, vitte a szép és bájos Goszling Idát a Balaton sima tükre. Nemsokára Young ur nem fért meg a pajtában és a Balaton partján — hol az igazgatóság szívesen adott neki helyet — egyszerű, de a célnak megfelelő hajó-gyárt épített, sőt egy nagy udvart is kerített meg magának. Bátran elmondhatom, hogy e hajógyár most Balaton-Fürednek egyik érdekese pontja. Mi ide valók naponta beköszöntünk oda, és mindig van alkalmunk valamit bámulni. A gyárban a legnagyobb esend uralodik; mert minden munkás ismeri teenndőjét és azt esendben a célnak megfelelő eszközökkel végezi. Majd hanyatfekve kalapál a hajó alatt, majd térdepelve, majd a magasban fém egy lábbal a levegőben dolgozik. A mester mindig ott figyel, mér, tesz, vesz — ha szükséges fát is vág — ha egyike vagy másira szükséges van, csak int s már ott teremnek.

Jelenleg az eddigiek között a legnagyobb vitorlás hajó készül. Neve „Hableány”, készítetté Nadasy Ferencz gróf, 46 láb hosszú, 11 1/2 láb széles és 7 láb mély; 2 árboca lesz 41 láb magas és 5 óriási vitorla fogja tova vinni a Balatonon. Belberendezése semmi kívánni valót sem hagy hátra. Egy közös, úgy nevezett nagy salon kabin, egy kis háló hely, konyha és szertár. S mind ezen helyiségek gyönyörű kárpitos munkákkal lesznek felszerelve. Valóban érdemes e szép művet megtekinteni sőt egyenesen Balaton-Füredre rándulni, a hajómunkálatok megtekintése végett. A mit nálunk esztorgálóznak, azt itt gyalulják. A faragásban az ügyesség netovábbját lehet bámulni. Az udvar tele van csupa görbe-görbe fatörzsekkel és ezeknek veszik legtöbb hasznát, mert ott, hol félkörös, vagy szögös munkát követel a hajó, e természetes görbéségekből lesznek kidolgozva, nem csuda hát, hogy az itt készített fahajók a vashajókkal vetélkednek szilárdságuk névze. Gyönyörű részeket használnak, melyek nincsenek a rozsdásodásnak kitéve. A hajó bordái a legkeményebb tölgyfából készülnek, melyek e célra gőzben főzetnek, mi által oly könnyen hajlíthatók lesznek, mint a nádpálcák — s megmerevde óriási erőt fejtenek ki szilárdságuk által. Vagy száz-féle furó látható, melyekkel oly könnyen dolgoznak, hogy az ember nem győz rajta csudálkozni. Gyalúja olyan van, mindenféle alakot adhat neki és az egész szerkezet mind

\*) Bár lapunk mult számában „egy betevő” aláírással közölt cikk a fenforgó ügyet kellőképp tisztába hozta úgy, hogy a közönség a kérdé es ügyben magát eléggé tájékozhatja, mégis az ügy befejezése előtt közöljük a takarékpénztári részvény társaság igazgatóságának, mint testületnek fentebbi hivatalos nyilatkozatát. Szerk.

55 rom. katk., 20 helv. hitv., 20 ág. hitv. és 21 mózes vallású, összesen 399.

A tankötelesek száma volt 6—12 éves 39846, 13—15 éves 15297, összesen 55143.

Ezek közül a Zalamegye területén levő mindennapi iskolákat látogatta 18019 fiú és 16026 leány, összesen 34045. — Vas és Somogy megye, sőt Stájerországba járt 48 fiú és 45 leány, összesen 93. — a mindennapi iskolát látogatók főösszege lesz 34138, vagyis a mindennapi tankötelesek 85,925%; — az ismétlő iskolába járt 5356 fiú 4386 leány összesen 9742, vagyis az ismétlő tankötelesek 63,685%; a felső nép és polgári iskolákat látogatta 457 fiú, 122 leány, összesen 579, vagyis az összes tankötelesek 1,453%; az iskolát látogató tankötelesek főösszege lesz hozzászámítva a más megyebeli iskolákat látogató tankötelesek is 44.459 vagyis az összes tankötelesek 80,624%. Nem látogatta eszerint az iskolát az összes tankötelesek 19,376%.

A megyebeli iskolákat látogató 44366 tankötelesek vallásukra nézve: rom. katolikus 39834, görög kath. 4, görög keleti 5, helv. hitv. 1549, ág. hitv. 744, felek nélküli 4, mózes vallású 2225 összesen 44366. Nyelvre nézve: magyar 33686, német 662, román 1, vend 2489, szerb 3, horvát 7525, összesen 44366.

Télen nyáron járt iskolába 32034, csak télen 12332. Tankönyve volt 40222, nem volt 4144-nek.

A tanítók által vezetett mulasztási napló szerint 1/2 napi mulasztás fordult elő 486,374; ezek közül megbüntetett dorgálással 94155, pénzbírsággal 1928, fölmentett 390291.

Pénzbírság befolyt 169 frt 05 kr., — mely összegből tanulók segélyezésére fordított 17 frt, taneszközökre 55 frt 40 kr., tőkésítésre 96 frt 65 kr.

A mindennapi iskolából kilépett tankötelesek közül irni és olvasni tudott 4474.

A különböző fokozatu és jellegű összes népiskoláknál volt alkalmazva 533 tanító, — kik közül tanképesített volt 440, nem képesített 93, — rendes tanító volt 438, segéd tanító 95; — ezeken kívül tanítással foglalkozott 3 prot. lelkész, 1 rabbi és 4 nem tanító; tanítással foglalkozott e szerint összesen 541 egyén; üresedésben volt 3 tanító állomás.

Az alkalmazásba volt tanítók közül szolgál: 0—5 év óta 112, 5—10 év óta 76, 10—15 év óta 78, 15—20 év óta 59, 20—25 év óta 52, 25—30 év óta 35, 30—35 év óta 45, 35—40 év óta 35, 40 éven fölül 41 összesen 533. — Halálkozás és átköltözés folytán 112 tanítóváltás fordult elő.

A 6 ovoda és 1 alsó kereskedelmi iskola levonásával, marad tisztán népiskola 392; ezek közül saját házában van elhelyezve 373, bérhelyiségben 19; a tanterem száma 595, ezek közül legalább 3,5 méter belső magasságnál többel bir 293, kevesebbel 302; egy-egy tanulóra legalább 1 □ meter térfogatnál több esik 385-nél, kevesebb 210-nél; helyes padokkal s minden butorral bir 443, kevésbé célszerű padokkal s butorral bir 141, az iskolai padokat helyettesítik más nemű butorok 8-ban, rendes pad, lóca vagy asztal nincs 3-ban. —

Faiskola van összesen 196, iskola kert 64 és testgyakorló tér 51.

A faiskolákra vonatkozólag van szerencsém jelenteni, miszerint a mihályfai, csáktornyai, tapolczai felső-nép, balaton-füredi szeretetház és felső-népiskolák kiváló szorgalommal vannak kezelve, — a kursanecci, magyar-szerdahelyi, bellatinczi és sőjtöri elismerésre méltó állapotban vannak. Sok faiskola még bekerítve sincs, a legtöbb igen rossz kerítéssel van ellátva, a miért ezeknél az eredmény alig érdemel megemlést.

Az iskolák e következő taneszközökkel voltak felszerelve, használatban volt 694 fekete tábla, a beszéd és értelem gyakorlathoz 80 szemléleti kép gyűjtemény, 370 fali olvasó tábla gyűjtemény, 276 számoló gép, 399 Magyarország, 88 osztrák-magyar monarchia, 281 Európa, 80 a föld öt részének térképe és 338 földgömb, 253 természetrajzi, 63 természettani és 43 rajz és szépírási

váltogatva. A játékok bukrosnak nevezik, s az a lényege, hogy akinek a labdát dobják, annak el kell azt fogni, mert ha elhibázza, vagyis ha a lapdát kibocsátja a bukorból, akkor zálogot ad, legyen az nő vagy férfi. Persze játék végeztével általános zálogváltásnak örül a vidám „bukor.”

Balogh Sándor, becsületes kovácslegény csak egy két nappal e „bukros-játék” előtt került abba a dunaparti városba. Alig ismerte őt valaki. De ennek a körülménynek nincs ott fontossága. Szép fiú volt, jól viselte magát, s ennyi elég ajánló levélnek. —

Már harmadszor kerítette sorát, hogy a labdát Szekeres Ilonának dobja, aki mindannyiszor viszonzotta a figyelmet, s amint módját ejthette, meg-meg Balogh Sándornak adta vissza. Természetesen, feltűnt az ismeretlen ismerős kintüntetése a helyke Szekeres Ilona által. Még nem is beszéltek egymással, máris enyelegnek. Ezeket még az Uristen is egymásnak teremtette; — ez a meggyőződés sarjadzott ki tüstént a „bukor”-ból. —

Mondhatom, szép egy pár „cseléd” volt. Engem a „diligentia” a husvétii szünidő lejártával elvitt abból a városból. Nem is tértem vissza oda egész a nagy vacatioig; ekkor, amint a hajóállomástól a városba kocsztam, a temetőből, melyet a süri akáckerítés miatt alig veszt észre az ember, megrázó ridegséggel hangzott felém a halál-psalmus: „In paradysum deducant te” borzalmas melodija.

— Szegény Szekeres Ilona is korán elment! — sohajt fel kocsisom.

— Ki is az a Szekeres Ilona? — kérdém.

Hát annak az embertelen Szekeres Máténak, az urasági bogárnak a lánya, akit az a kovácslegény magamagával együtt megölt, azt követték ki ma; pedig az esperes ur nem is akarta megengedni, hogy a temető-kerítésen belül temessék. De hát az apja nagyon rimázkodott, míg végre beleegyezett. A kovácslegényt is most temetik a kálvinistáknál. Azért szól minden harang,

gyűjtemény, 86 tanítói és ifjúsági könyvtár és 14 testgyakorló eszköz gyűjtemény.

Az iskolák évi jövedelme volt készpénzben 215313 frt, terményekben pénzértékre véve 62216 frt, összesen 277,529 frt. — E jövedelem származott: 337,502 frt értékű ingatlan vagyonból, melynek jövedelme volt 23859 frt.; 31290 frt tőkéből, melynek kamatai 2630 frt.; tandijból 49576 frt, állami segélyből 55611 frt, községi segélyből 55805 frt, egyházi segélyből 78,809 frt, egyéb forrású jövedelemből 11239 összesen 277529 frt. E jövedelem fordított: rendes tanítók fizetésére 195042 frt, segéd tanítók fizetésére 32078 frt, fűtés, tisztogatás és javításokra 27477 frt, tanteremk felszerelésére 2803 frt, szegény gyermekek segélyére 8043 frt, vegyes kisebb szükségletekre 4305 frt, tőkésítés, vásárlás és építkezésre 7781 frt összesen 277,529 frt. Ez összeget az iskolákat látogató tanulók számával 44366-al megosztva kiténik, hogy az 188 1/2-ik tanévben a népiskola keretéhez tartozó iskolák növendékeinek oktatása egyenkint 6 frt 25 krba került.

Az 188 1/2. tanév folyamán rendszeresített 5 új iskola, és pedig: az arácsi szeretetháznál felső népiskola, Ivánoveczen, Mikefán, Paesa-Tütsösön rk. és N-Kanizsán ág. hitv. népiskolák; megszűntek a bucsu-szent-lászlói mózes, a kislakosi, strelecci, sztrahoninecci és tornaöldi rk. zsigiskolák. Új iskolaház épült Balaton-Ederiesen. — A tanterem száma szaporodott 18-al, a tanítói állomások száma 7-el.

1869-től 1883-ig az időközben megszűnt iskolák leszámlításával, 69 iskola rendszeresített egészen újból, új iskolaház épült 93, a tanterem száma 189-el szaporodott és 158 új tanítói állomás szerveztetett.

A tanítói nyelv volt, és pedig tisztán magyar 341 iskolánál, ezek közül 8 állami, 67 községi, 212 romkth. 20 helv. hitv., 19 ág. hitv. és 15 mózes vallású; tisztán horvát 11 iskolánál, melyek közül 1 községi és 10 rkth.; német-magyar 8 iskolánál, ezek közül 3 rkth. 1 ág. hitv. és 4 mózes; tót illetőleg vend magyar 10, ezek közül 1 állami és 9 rkth.; horvát-magyar 21, ezek közül 1 állami és 20 rkth. iskola; más háromnyelvű 1 községi.

A közoktatási törvényben előirt tantárgyak oktatásában elért általános eredményről van szerencsém jelenteni, miszerint a hit és erkölestan tanított 389 iskolánál, 154-ben jeles, 129-ben jó és 106-ban csekély eredménnyel; az írás tanított 390 iskolánál, 145-ben jeles, 185-ben jó és 60-ban csekély eredménnyel; polgári ügyiratok szerkesztése tanított 134 iskolánál, 37 jeles, 65 jó és 32 csekély eredménnyel; olvasás tanított 390 iskolánál, 150 jeles, 191 jó és 49 csekély eredménnyel; fejszámvetés tanított 371 iskolánál, 157 jeles, 164 jó és 50 csekély eredménnyel; jegyszámvetés tanított 389 iskolánál, 143 jeles, 175 jó és 71 csekély eredménnyel; anyanyelv tanított 327 iskolánál, 110 jeles, 166 jó és 51 csekély eredménnyel; beszéd és értelem gyakorlatok előadattak 359 iskolánál, 118 jeles, 140 jó és 101-ben csekély eredménnyel; hazai földrajz tanított 383 iskolánál, 87 jeles, 231 jó és 65 csekély eredménnyel; hazai történelem tanított 390 iskolánál, 114 jeles, 166 jó és 110 csekély eredménnyel; általános földrajz és történelem tanított 254 iskolánál, 89 jeles, 116 jó és 49 csekély eredménnyel; természettan tanított 150 iskolánál, 47 jeles, 63 jó és 40 csekély eredménnyel; gazdasági és kertészeti gyakorlatok tartattak 190 iskolánál, 69 jeles, 86 jó és 35 csekély eredménnyel; polgári jogok és kötelességek tanítottak 261 iskolánál, 51 jeles, 156 jó és 54 csekély eredménnyel; ének tanított 367 iskolánál, 115 jeles, 177 jó és 75 csekély eredménnyel; testgyakorlatok tanítottak 163 iskolánál, 43 jeles, 81 jó és 39 csekély eredménnyel; rajz- és szépírást tanított 92 iskolánál, 26 jeles, 52 jó és 14 csekély eredménnyel; női kézi munkák tanítottak 30 iskolánál, 18 jeles, 10 jó és 2 csekély eredménnyel.

A nem magyar vagy egyes tannyelvű 51 iskolában, a magyar nyelv jeles sikerrel tanított 5, — jó sikerrel 35, — csekély vagy éppen semmi eredménnyel 11 iskolában.

(Folyt. köv.)

Elbeszélte még a kocsis, hogy a leányára büszke bogárnak azért nem adta oda a szegény kovácslegénynek, mert hogy az kálvinista volt. — A fiatalok pedig nagyon szerették egymást már husvét óta; de miután nem volt több reményük az életben egyesülhözni, hát a halálban keresték azt. A kovácslegény ugyanis miután kénytelen volt meggyőződni, hogy az apa szíve hajthatatlan: készített egy kétpengőjű kést, olyan formát, mint ha egy peniculus két átellenes ágát nyitná ki, — s egy keserű percben, állítólag kölcsönös beleegyezés után, egymást átkarolva, szíveikbe merített azt.

A kovácslegény borzasztóan remekelt, mert a két-águ kés kételválahtalan szív véret vezetve egymásba hideg vasán keresztül. . .

Szomorú következménye a vallási fanatismusnak.

... Pedig a föltámadás ünnepét egy értelemmel s egy azon üdvözítő megdicsőülésnek emlékeztetere üli meg katolikus és kálvinista egyaránt. Hát épen a szeretet, vagy hát mondjuk így: a szerelem azon pont, melyben gáncsot vetni oly elítélendő szokás? — Hiszen a Megváltó épen a szeretet magasztos elvét dokumentálta életével, halálával és föltámadásával. „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” oly isteni tan, melynek sarkalatos igazságát követni egyértelmű a földi boldogsággal.

„Et resurrexit, sicut dixit. Alleluja!”

Amott a lankás oldalon az utolsó hórétg is megadta magát a föltámasztó, új életre ébresztő enyhe tavaszi szellőknek. Nem maradt nyomában más, csak egy kis fakó hab-féle semmiség. Ez is elenyészik, s rövid idő múlva ibolya illatozik a hideg hókéreg nyomában; ez is föltámadt, — mi is föltámadunk.

Alleluja!

Garamvölgyi.

acél. — kis ujjnyi nagyságu gyaluval is bír, úgy hogy mindenhoza oda férhet vele. Ki tudná elősorolni, hány és hány-féle, a leleményességnek netovábbját képező eszközök láthatók itt.

Érdekes még az is, hogy egy magyar arácsi ács-legény dolgozik mála már két év óta s ez valóságos angol lett, úgy beszél angolul és ép oly kitaróan dolgozik, mint angol munkás társai. Most egy szegény fűredi gyermeket fogadott fel inasnak. Young ur munkáit igen jól fizeti, két angol munkása naponta 3 firt és élemezést kap. Este 6 óráig tart a munka, ha azontól dolgozik valamely munkás, minden óráért 10 krajcárt kap. Szeszest italt a gyárban senkinek sem szabad inni. Magyar munkásaink sokat tanulhatnak, ha időnkint ide betekintethetnek és példát vennének maguknak az itten uralkodó rend- és szorgalomról. Ha egy új hajó építéséhez fognak, matematikai pontossággal előre kiszámítják, hogy husz nap és öt óra alatt tökéletesen készen lesz és számítása, mint a csillagászé, mindig biztos.

Ugy látszik a volt főkonzul példája jó hatású volt — mert a nagy urak is kezdik követni a vízi nemes sportot. Grf. Keglevich, grf. Eszterházy Mihály és többben nagyobb vitorlás hajókat rendeltek meg Young urnál. A csónak és vitorlás versenyek az idei évadban igen érdekesek, sőt nagyszabásúak lesznek. A „Balaton-egylet“ is megkezdte már áldásos működését. A tihanyi hegység alatt már ez idén egy kis kikötőt és egy kunyhót épített, melynek neve „Garai“ lesz. Naponta rendszer órában egy nagyobb csónak közlekedik majd Fűred és Tihany közt. Említésre méltó még, hogy Badacsonyban egy consortium a Balaton partján egy szép szállodát épített 12 vendégszobával és egy nagy teremmel. Kerülete mint egy öt holdnyira párkka lesz átalakítva. Rendes vitorlás közlekedést tart fenn egész nyáron Badacsony és Boglár közt. Badacsonyban is építette az új egyet kunyhót; ez lesz a „Kisfaludi kunyhó“. — a harmadik az arácsi öbölben lesz és ez lesz a „Jókai kunyhó“.

A „Balaton-egylet“ a nyáron rendezendő kirándulások és egyéb mulatságokkal már jelenleg foglalkozik. Hiszszük, hogy a Balaton vidéke és különösen Balaton-Fűred virágzásnak indul majd. S már is mint egy hazafiai kötelessége minden miveltebb embernek ez üdvös és nagyhatású együletnek tagjává válni, amnyival inkább, mert az áldozat csak 2 firtól áll: alapító tagnak egyszer s mindenkorra 25 firt. Az egylet eddig mint egy háromszáz rendes és 15 alapító tagból áll.

Hazafiai üdvözlettel.

??\*)

\*) A múlt száma későn érkezett.

Szerk.

## Helyi, megyei és vegyes hírek.

Lapunk jelen száma az évnegyedben utolsó levén, tisztelettel felkérjük lapunk pártolóit, kiknek előfizetése e hó végével lejár, szíveskedjenek azt megújítani, kik pedig hátralékban vannak, azokat a hátralékos összeg mielőbbi beküldésére kérjük.

### A lap kiadó-hivatala.

Husvét a kereszténység első rangú ünnepe. Magas jelentősége abban áll, hogy a Megváltó feltámadása által mindenható erejéről bizonyítást adva, a szenvedése és halála miatt már már elesüggő övének lelkébe belöpté a hitet, melyet természetfölötti fény világít meg; a reményt, mely az életet túl viszi a síron el az örökkévalóságba; a szeretetet, mely az embert emberré teszi, s megtanítja nemesen érezni minden felebarátja iránt. Kelemessé teszi a husvétit imnapi hangulatot az is, hogy előhírné a természet ébredésének, s meghozza az év legszebb szakát — a tavaszt.

A zalaegerszegi adókövető bizottság tagjai 1883. évre: Arvay István elnök, Deutsch Manó, Hollósy József, Rigó Ignác, Tretter Viktor urak rendes tagok, Horváth Miklós és Part Sándor urak póttagok. Kincstári előadó Spur János ur.

Nyilvános köszönet. A zalaegerszegi takarékpénztár f. é. február hó 24-én tartott közgyűlése a zalaegerszegi tanítói járáskör segély-egylete javára most már másodikban volt kegyes 25 o. é. firtot megzavazni. Fogadjon a fentemeltt részvénytársaság tekintetes közgyűlése kegyes adományozásáért a járáskör nevében hálás köszönetet kifejezését. Áldja meg az Isten a nemesszívű adakozókat, koronázza siker minden munkájukat, hogy így még inkább érezethessék hazafias tettüket oly egyéneknek, kiknek szükülködésükben a jótékonyosság valóban ir gyanánt szolgál! Zala-Egerszeg, március hó 20-án 1883. Páukovich György járásköri elnök.

Egyházmegyei hír. Balog Dénes volt körmendi segédlelkész az egyházmegyei hatóság hason minőségében Alsó-Lendvára helyezte át.

Keszthelyi örömnépe. Tolnai Festetich Tassiló gróf, cs. kir. kamarás szép emlékü elődeinek nagy kiterjedésű keszthelyi és balaton-szent-györgyi uradalmait átvevén, az ősi keszthelyi kastélyt választotta újabb családi tüzhelyül s f. hó 17-én ment külön vonaton Budapestről családjával együtt az ősi fészekbe. Keszthely város efeletti határtalan örömének kifejezését adandó, az első kedvező alkalmat megragadva, f. hó 19-én egy 50 tagból álló küldöttség által tiszteltet az ifju grófnál. A küldöttségben a városi hatóságon kívül képviselve volt a keszthelyi hivatalok és társulatok mindegyike. A küldöttség szónoka Ámbrus Mihály keszthelyi apát-plebános meleg szavakban esztelte a város örömet, hogy kebelébe fogadhatta állandó lakosul az ifju gróft s megemlékezve, mily nagy hálával tartozik a város az ifju gróf dícső őseinek azon nagy alkotásaikért, melyeket a város szellemi és anyagi jólétének emelése érdekében év századokon keresztül tettek, kérve kéri, hogy az ősek nyomdokain haladva vegye ő is hathatós pártfogásába a várost. A gróf megköszönve az őszinte tisztelet és ragaszkodás-

nak e kifejezését, biztosítá a küldöttséget, hogy főterek-vése lesz a város jólétének emelése. Szavait harsány éljenzéssel fogadták. — Majd a küldöttség tagjait mutatata be magának s egyesekkel társalgott. Majd újból köszönetet mondva a megüszteltesért, a tisztelgés véget ért. — A küldöttség minden egyes tagja kebelében azon biztos reménnyel távozott, hogy Keszthely városa egy nagy pártfogót nyert az ifju grófnál.

A csangó magyarok hazatérési költségeinek fedezésére f. hó 17-én Nagy-Kanizsán a „Szarvas“ vendéglő nagytermében tartott hangverseny fénysen sikerült, habár a kellemetlen idő sokat visszatartott a megjelenéstől. A hangversenyt reggelig tartó tánc követte. A kedélyes mulatság e jótékony célra 300 firt tiszta jövedelmet eredményezett.

Időjárásunk a lehető legszezelesebb; eső, hó váltakoznak egyik napról a másikra. Nagypénteken virradóra oly kemény fagy volt, hogy akár karácsony napjára beillt volna. — Máskor a husvétit ünnepek alkalmával a hírszonjas reporterek a természet megújulásáról, a víg madarak csicseregéséről, a mosolygó napsugarakról, a virágbimbók fakadásáról, a zöldelni kezdő pázsitról, a langyos zephir lengedezéséről stb. irnak hasábszámmra; bezzeg megörülnek most, ha a jól befűtött szobában a kályha mellett a megváltozott viszonyok felett elmélkedve, egy-egy, a szobába bekandikáló napsugár jelenlétét regisztrálhatják.

Gyászír. Horváth Lajos, nagykanizsai ügyvéd, ki pár héttel ezelőtt megörülvén, a budapesti tébolydába vitetett, ugyanott f. hó 19-én meghalt. — Béke poraira.

A nagykanizsai új rabbi dr. Neumann Ede f. hó 20-án a legnagyobb ünneppélyességgel lett fogadva. A hitközség részéről Boglárig egy 4 tagú küldöttség ment eléje, Nagy-Kanizsán pedig a váróteremben a hitközség előjárósága fogadta, melynek nevében gelsei Guttmann Henrik hitközségi elnök meleg szavakban üdvözölte. Az indóházól egyenesen a zsinagógába kísérték, ahol az új rabbi beköszöntőjét tartotta, mely a jelenvoltakra a legkellemesebb benyomást gyakorolta. Este a kaszinó helyiségében bankett tartott, melyen számos, talpraesett pohárköszöntést mondtak.

Névmagyarosítás. Hercels Mórész kővágó-őrsi illetőségű lakos vezetéknevén „Szivesdi“-re kért átváltótását a m. kir. belügyminiszterium f. évi 16864 sz. a. kelt rendeletével megengedte.

Tűzoltó zenekar. Nagy-Kanizsán Knortzer György tüzoltó egyleti titkár és Saller Lajos csapatparancsnok buzgólkodása folytán legközelebb tűzoltó zenekar alakult 22 emberrel; a zenekar számára a szükséges zeneeszközök már meg is rendeltettek. A hangszerekre szükséges összeget olyképp teremtik elő, hogy pártoló tagokat gyűjtenek, akik kötelezik magukat, hogy 3 éven keresztül évenként 2 forintot fizetnek e célra.

Köszönet nyilvánítás. Folyó évi március 4-én este Alibánfa községben kiűtött tűzvész által károsultak javára tekintetes Csertán László nemes apátii birtokos ur nagy mennyiségű épület fát és kevés kivétellel minden károsultnak fejénként 50 firtot késpént — mi több száz forintba megy — adományozni kegyeskedett; továbbá a szomszédos zala-istvádi, szepetki, pókafai, kemendi, olári, vöczkondi, nemes-apátii, pető és ördög henyei, szt. iváni és szt. lőrinczi lakosok, minden felszólítás nélkül, egyedül nemes szívük sugalmazását követve, siettek a szerencsétlenek nyomorát kegyadományaikkal enyhíteni, mi ezuttal annál értékesebb volt; mivel a segítség nyomban a szerencsétlenség után érkezvén, az érzékeny vesztesség fölötti fájdalomkönyveket az első pillanatban törekedtek a jöszívű adakozók szerencsétlen embertársaik szemeiről letörölni. A jó tett dicseretét ugyan nem szorult, mert annak jutalmazása a jöszívű adakozó kebelében honol: mindazonáltal kötelességemnek tartom magam és szerencsétlen embertársaim nevében a nyilvánosság terén, mind azon nagylelkű adakozóknak, kik a szerencsétlen károsultak segélyezéséhez járultak, tiszta szívből eredő hálás köszönetemet nyilvánítani; az Isten sok-sokszorosan fizesse vissza nekik, a mit velünk tenni szívesek voltak. Soós Károly, alibánfa lakos.

Hatos Sándor rablógylkos és had-szökevény Zala-megyében. A keszthelyi járás szolgabírójától az alispáni hivatalhoz érkezett jelentés szerint Hatos Sándor rablógylkóst és hadszökevényt t. hó 14-én az esti órákban bizonyos Ölbe József nevű keszthelyi munkás, ki a szökevényt jól ismeri, a város végén látta, de a szökevényt őt észrevevén, mielőtt határozottan felismerhette volna, zsebkendőjét arra elé tartva, egyik mellék utcán nyomban eltűnt. Hogy azonban csakugyan a rablógylkos volt, igazolja azon körülmény, hogy a tapolezai járási csendbiztosnak a keszthelyi szolgabírószághoz intézett jelentése szerint Hatos Sándor f. hó 12-én a délelőtti órákban egy Hatos János nevű gyulakeszi cseléd rokonánál fél óráig időzött s nevezett cseléd a rablógylkosnak öltözetét ép úgy írja le, mint minőben Ölbe József munkás Keszthelyen látta. Ezen összevágó körülmények folytán bizony feltehető, hogy a szökevény rablógylkos megyénk területén van, miért is ezen, a közbiztonságra nézve oly veszélyes egyén kézrekerítése iránt az alispáni hivatal részéről a legszigorúbb nyomozás eszközzése végett a szükséges intézkedések azonnal foganatba vétettek. — A szökevény rablógylkos ruházata: katona kék kabát fekete gombokkal, fekete német nyári nadrág, lyukas tetejű fekete parasztos sapka, kezében bot.

Kimutatás Zala-Egerszeg város tanácsa által a győrvidéki és győri árvíz-károsultak részére eszközölt hivatalos gyűjtésről: dr. Horváth Károly 2 firt, dr. Mángin Károlyné 2 firt, Hubay György 2 firt, Varga Vilmos 1 firt, Németh Imre 1 firt, Simon István 1 firt, Weisz Eduárd 1 firt, Rem József főnök 1 firt, Sipos János 1 firt, Arvay István 1 firt, Csillag Lászlóné 1 firt, Deutsch Manó 1 firt, Boros Imréné 1 firt, Handler István 1 firt, Skublies Zsigmond 1 firt, dr. Czinder István 50 kr., Preinsperger Mari 50 kr., Kohn Salamon 50 kr., Szigethy Antal 50 kr., Pataki Ferenc 50 kr., Goldfinger János 50 kr., Büchler Jakab 50 kr., Fängler Mihály 50 kr., Lázár Antal 50 kr., Pámer Antalné 50 kr., Braunstein József 50 kr., Tahy Rozália 50 kr., Filipánis

Mihály 50 kr., Holzhammer József 45 kr., Sabján Lázár 40 kr., N. N. 40 kr., Hajmási János 40 kr., Kummer Gyula 40 kr., Bessenyei György 40 kr., Boschán József 40 kr., N. N. 40 kr., Juhász István 30 kr., Beyerzedy Irén 30 kr., Pécsi Károly 30 kr., Hartmayer Károly 30 kr., Rosenthal Ignác 30 kr., Óry Pál 25 kr., Fuchs Samu 26 kr., Engelsman Israel 20 kr., Th. K. 20 kr., Hencz Károly 20 kr., Sanits Sándor 20 kr., Papp Ferenc 20 kr., Grünvald József 20 kr., Némethy Ignác 20 kr., Dobos Mihály 20 kr., Eisler Tóbiás 20 kr., Bakonyi Vilmosné 20 kr., Part Sándor 20 kr., Szekeres István 20 kr., Kraxner János 20 kr., Bedő Vendel 20 kr., Gy. A. 20 kr., Delián Mihály 20 kr., Robitsek Károly 20 kr., Kráusz M. 20 kr., Fűrész Fülöp 20 kr., Geiringer Zsiga 20 kr., Papp János 20 kr., Klein Mór 20 kr., Riedlmayer János 20 kr., Schuffenhauer Frigyes 15 kr., Schlesinger József 15 kr., Vidovicsné 14 kr., Salamon Károly 14 kr., Nagy János 10 kr., Fenyvesi Ferenc 10 kr., N. N. 10 kr., Kremzír József 10 kr., Páslek József 10 kr., Térdek Ferenc 10 kr., özv. Tivoltné 10 kr., Preszler Gyula 10 kr., Németh Imre 10 kr., Kocsis József 10 kr., Stefanits László 10 kr., Smal Ignác 10 kr., Ragendorfer Jakab 10 kr., Rechnitzer Ignác 10 kr., Török Jánosné 10 kr., Sranczné 10 kr., Szakáts József 10 kr., N. N. 10 kr., Szakály József 10 kr., Szedenik Antaló 10 kr., Horváth Jenő 10 kr., Nagy Imre v. gazda 10 kr., Szekeres Antal 10 kr., Kováts József 10 kr., Beczök József 10 kr., Kellermánó 10 kr., Molnár János 10 kr., Neumann L. 10 kr., Weisz N. 10 kr., Cz. K. 10 kr., Cséber János 10 kr., Musquitter Jakab 10 kr., Robicsak Samúné 10 kr., Baumsteiger M. 10 kr., Lakatos János 10 kr., Krób Pál 10 kr., Bedő János 10 kr., Pál Ferenc 10 kr., Böröndy István 10 kr., Miszory Lajos 05 kr., összesen 28 firt 89 kr. — Midőn nyilvánosságra hozzuk, hogy a befolyt összegnek rendeltetése helyére való juttatása iránt gondoskodtunk, egyuttal elmulasztatlan kötelességünknek tartjuk a hajléktalanok és kétségbeesett szenvedők nevében a nemes szívű adakozóknak hálás köszönetünket nyilvánítani. — Zala-Egerszeg 1883. március hó 22-én. A városi tanács.

Arany János emlékszóbrára március hó 17-ig a földhitelintézetnél 36916 firt folyt be önkéntes adakozásból.

Országos vásárok április hóban megyénkben a következő helyeken tartanak: 1-én. A-lendván, Z.-Lövön; 5-én. Szent-Gróthon; 10-én. Lentiben; 15-én. Balaton-Fűreden; 16-án. Zalavárott; 17-én. Turnischán; 22-én. Bucsú-Szt.-Lászlón; 23-án. Kerka-Szent-Miklósán. 24-én. Bánok-Szent-Györgyön, Tihanyban és Túrjén; 30-án. Zala-Egerszegben.

Bünygyi nyilvános tárgyalások jegyzéke a zalaegerszegi kir. törvényszéknél. Március 28-án. Csury József súlyos testi sértéssel vádolt elleni ügyben végtárgyalás. Veber József sikkasztással vádolt elleni ügyben végtárgyalás. Farkas Jákló Ferenc s társa lopással vádolt elleni ügyben végtárgyalás. Horváth István és társa sikkasztással vádolt elleni ügyben végtárgyalás. Március 29-én. Abraham Lajos sikkasztással vádolt elleni ügyben 3-ad bir. it. hirdetés. Bebesy Rozália lopással vádolt elleni ügyben 2-od bir. it. hirdetés. Konkolyi József lopással vádolt elleni ügyben 3-ad bir. it. hirdetés. Bördi János lopással vádolt elleni ügyben 3-ad bir. it. hirdetés. Zsiga János és társai lopással vádolt elleni ügyben 3-ad bir. it. hirdetés. Kolmár Ferenc és társai lopással vádolt elleni ügyben végtárgyalás. Horváth István és társai lopással vádolt elleni ügyben 2-od bir. it. hirdetés. Tkálecz Mária lopással vádolt elleni ügyben 2-od bir. it. hirdetés.

Hogy kell összeragasztani a bankót? A használatlaná vált vagy sérült 1 firtos államijegyek kicserélése és beváltása tárgyában utasította a pénzügyminiszter a kir. állami pénztárakat, hogy összeragasztott II. kibocsátású 1882. jan. 1-én keltezett 1 firtos államijegyek fizetés vagy kicserélésükben csak akkor fogadjathók el teljes névértékben, ha azok finom selyempapírral, vagy egyéb átlátszó anyaggal úgy vannak összeragasztva, hogy hiánytalanságuk és valódiságuk egész bizossággal megállapítható. A más módon összeragasztott államijegyek sérülteknek tekintendők s a megtérítési összeg kiszabása végett a m. kir. pénzügyminiszterium utján a cs. és kir. közös pénzügyminiszterhez küldendők fel. Oly 1 firtos államijegyek, melyek állapotából kiténik, hogy azok számdékosan lettek megváltoztatva, fizetés gyanánt nem fogathatók el, hanem a valódiság megállapítása, illetve kicserélés végett a bécsi cs. és kir. közös pénztárra küldendők. Ezen kicserelt jegyek értékéből előállítás és kezelési költségre 5 kr fog darabonként a közös közp. pénztár által levonadni. A sérült államijegyekért járó megtérítés megállapítása végett azok alakja 20 egyenlő négyzetögre osztatik. Minden négyzetögrész után, melynek térfogata az 1 firtos államijegy által legalább fele részben nem fedeztetik, a teljes névértékéből 5 kr levonásba hozandó. Oly hiányzó részeknek, melyek két vagy több négyzetögrész érintkezési pontján vannak, nem az egyes négyzetögre eső összeg, hanem azon összeg hozandó levonásba, mely a hiányzó részeknek együttvéve felel meg.

A képviselőház tagjairól érdekes összeállítást szerkesztett Szathmáry György képviselő. Ezen összeállítás szerint első ízben képviselők 124-en, két országgyűlésen át képviselők 96-an, három országgyűlésen át képviselők 81-en, négy országgyűlésen át képviselők 34-en. A magyar parlamentnek egyik tagja Trefort Ágoston már kilenc országgyűlésen át képviselő. A pártokat tekintve 413 magyarországi igazolt képviselő közül szabad elvű 236, melyhez a horvát-szlavonországi 34 képviselőt hozzászámítva, a kormánypártnak 270 tagja van; közjogi ellenzéki 92; mérsékelt ellenzéki 61; pártönkivűli 24, ez utóbbiakból 9 nemzetiségi képviselő. Vallást tekintve 219 róm. kath., 105 ev. ref., 57 ág. ev., 15 görög keleti, 6 unitárius, 5 gör. kath., 5 mózes vall., és egy felekezetenküli. A képviselők közt van 21 akadémikus, 48 tudor, 28 szerkesztő, 17 más hirlapíró, 32 könyvíró, 11 egyetemi tanár, 45 ügyvéd, 43 volt szolgabíró, 18 kath. pap, 5 ref. pap, 1 ev. pap.

**Vetések állása megyénkben.** A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium állandó gazdasági tudósától f. hó 6-tól 18-ig beérkezett jelentések szerint a letenyei és a lendvai járásokban az éjjeli fagyok a vetésekre kártékony hatással voltak; az egerszegi, novai és pacsai járásokban a vetések jól kitélelték; a perlaki, sümegi és kanizsai járásokban a vetések hó takaró alatt vannak; a letenyei, egerszegi, novai, tapolezai, esáktornyai, perlaki és sümegi járásokban a takarmány fogytán van.

### Irodalom.

**Arany János dalai-ra** hirdetés előfizetés: A Revali testvérek könyvkiadó hivatala. A dallamokat szerző Arany János, éneke és önálló zongorára feldolgozta Bartalus István, körülbelül 20 eredeti képpel rajzolja Gy. ay László. — Pompás album-kiadás: egyedi réten alakban, számos initialéval és emblém-al; karton papíron nyomtatva. Előfizetési ára 4 frt füze, 6 frt diszkiadában. — A tiszta jövődelem a felállítandó Arany-szobor javára lesz szentelve. — Ö Felső Erzsébet királyné e munka ajánlását kegyesen elfogadta. A május derekán megjelenő díszes mű a következő költeményeket fogja tartalmazni: dallamokkal és képekkel: A tudós mescskaja Arany Jánostól 3 képpel; Igysok biz azt egy kicsit Arany Jánostól 1 képpel; A hegédi száraz fája Arany Jánostól 2 képpel; Nép-dal; Kondorosi Csárda melletti 2 képpel; Zach Klára Arany Jánostól 3 képpel; A toronyban delet harangoznak Petőfitől 2 képpel; A tintás üveg Petőfitől 2 képpel; Hozzám jöss-e Petőfitől 1 képpel; Csokony Petőfitől 1 képpel; Tóborzó Amadé Lászlótól 2 képpel. — A megrendelések illetve előfizetések legkésőbb április hó 15-ig intézendők Révay-testvérek könyvkiadó hivatalához annál is inkább, mivel ezen napon túl az Album bolti ára tetemesen magasabb lesz.

**A Tisza-kormány és a katolikusok,** országközi karcolatok — című röpirat küldetett be szerkesztőségünkbe. Irta Democritos. Kapható Szűts és Társá könyvkereskedésében, ára 40 kr. Tartalma: Előszó. A folyosón. A csengőtű. A pápaszem. A kis Trefort meg a nagy Szász. Vivmányaink. A zsidók. A páriák. A katolikus autonómia. A bilance. A röpirat a katolikus érdekeket védelmezi ma: hitfelekezetek ellenében.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:  
UDVARDY IGNÁC.

## Hirdetések.

3861 Zalavármegye alispánjától.  
n. l. 1883.

## Hirdetmény.

A Zalamegyében rendszeresített 11 közgazgatási gyakornoki állomás betöltésére vonatkozólag a folyó évi március hó 16-án 3861. sz. alatt kibocsátott pályázati hirdetmény kiegészítésül megjegyeztetik, hogy az említett gyakornoki állomásokkal 300 frt évi rendes fizetés és 60 frt lakpénz, összesen 360 frt illetmény van összekötve.

Zala-Egerszeg, 1883. március 21.

Svastits Benó s. k.  
alispán.

43. 1—1.

## A legújabb magyar savanyúvíz forrás a petánczi Széchenyi forrás

Vasmegegyében, Radein mellett, a legkiválóbb savanyúvíz az országban, az orvosok által a legmelegebben ajánlva.

Hatásos alkatrészeinek szerencsés összetételénél fogva felülmúl minden hasonló ismert vizet s mint borhoz igen alkalmas savanyúvíz helyben már is igen kedvelté lett.

A múlt ősszel, mindjárt a forrás megnyitása után, Triestben kitüntetést nyert s Budapesten, Bécsben vegyileg elemzettet.

Megrendelések egyenesen PETÁNCZRA (posta Mura-Szombat), a forrás igazgatóságához intézendők.

Eladók és raktározók kerestetnek.

Hamisítások ellen a dugaszra e név „Széchenyi“ van beégetve.

Mindig friss töltés.

42. \*—1. Távirat cím: VOGLER, Regede.

## Özv. Tahy Rozália

önkirakó gyorssajtóval és Bosston (Alleminuten) géppel működő

## KÖNYVNYOMDÁJA

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánlja magát a t. c. közönségnek mindenemű könyvnyomdai munkáknak díszes, gyors és jutányos elkészítésére. Névjegy- és jegyeskártyák 5 perc alatt Gyászjelentések 2 ó. alatt készülnek el.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

## Üres fogak kitöltésére

nines hatályosabb és jobb szer, mint dr. Popp J. G. udv. fogorvos úr (Bécsváros, Bognergasse Nr. 2) fogója, melyet mindenki könnyen és fájdalom nélkül behelyezhet odvas fogaiba, mely aztán a fogrészekkel és foghussal teljesen egyesül, s a fogakat a további elromlástól óvja s a fájdalmat csillapítja.

## Anatherin-szájviz

dr. POPP J. G. es kir. udvari fogorvostól Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2. a legkiválóbb szer csuszos fájdalomokban, gyuladásoknál, a foghús daganatai- és sebei-nél: folyvasztja a létező fogkövet és megakadályozza annak új képződését; az ingó fogakat a foghús erősítése által szilárdítja; s midőn a fogakat és foghúst minden ártalmas anyagoktól megtisztítja, a szájnak kellemes frissességet kölcsönöz és már rövid használat után eltávolítja a kellemetlen szagot. 1 nagy plack 1 frt 40 kr., 1 közép 1 frt és 1 kicsi 50 kr.

## Anatherin-fogpaszta

dr. POPP J. G. es kir. udv. fogorvostól Bécsben. Ezen készítmény a lehelet frissességét és tisztaságát fenntartja, azonkívül a fogaknak hőfehérséget kölcsönöz, azok romlását megakadályozza és a foghúst erősíti. Ára 1 frt 22 kr.

## Dr. Popp növény fogpora

rövid használat után a fogakat vakító fehérekké tezi, anélkül, hogy azok ártalmáravolna. Ára dobozankint 63 kr.

## Dr Popp illatos fogpasztája

rövid használat után vakító fehér fogak, a természetes és műfogak ápolására és a fogfájás megszüntetésére darabja 35 kr.

## Dr. Popp orvosi növényzappan

kitűnő pipere szer a sümör, kúteg, a majfolt és szepő ellen, a tiszta üde arcbőr előmozdítása és fenntartására, az atka, pörsezés, tisztátalan arcbőr kelések ellen. Ára 30 kr. A t. c. közönség felkérteik világosan Popp es k. udvari fogorvos fele készítményeket kéri, s csak az olyanokat fogadni el, melyek saját védjeggyel vannak ellátva.

Kapható: Zala-Egerszegen Hollósy J. Keszthelyen: Braun Pál, Sümeghen: Stamborsky L., Tapolezán Glázer S., N.-Kanizsán: Práger B., Belus J., Szombathelyen: Simon A., Rudolf A., A.-Lendván: Kiss B., Körmentden: Sonnenveud M. gyógyszerészeknél 16. 4—1

## A legjövődelmézőbb értékpapír

ez időszertint

a budapesti Pannonia gőzmalom részvény.

Egy darab ára ma (1883. március 6.) 1250 frt.

mely után 1882-re 150 forint osztalék fizettetett. Jövő dehez tehát 12% -ot.

A legutóbbi 8 év átlagos osztaléka 140 forint!

Eladom e részvényeket a napi árfolyamon készpénz fizetés mellett 1% jutalék számításával.

A megrendelésnél darabonként 1200 forint előre be-küldendő, a többi utánvétellel egyenlített ki. —

Részletes törlesztésre is eladom e részvényeket akként, hogy 350 forint darabonként mint előleg beküldetik és a hátralék jelenleg 7%-os folyó kamattal együtt tetszés szerinti részletekkel törleszthető. A jutalék ez esetben 2%.

Megrendelések mielőbb eszközözendők, mert a papírárfolyama tekintve jövődelmézőségét csakhamar emelkedni fog.

## WURDA ADOLF banküzlete Veszprémben.

Magyar és osztrák vöröskereszt sorsjegyek készpénz fizetés mellett és 1 és 2 forintos havi részletfizetésekre kaphatók. — 37. 3—3.

## Orvosilag ajánlva:

Dr. Koch orvostudor általános gyomor keserűje egy eredeti üveg ára 60 kr.

Kitűnő szer étvágyhiánynál és gyomormeghűlésnél, a leghatásosabb gyógyfűvek és gyökerekből készítve, a lassú emésztést előmozdítja és így étvágyat idéz elő; a gyomorra erősítőleg, melegítőleg és vértisztítólag hat; épen egy:

Dr. HOFFMANN orvostudor növény-mell-szörpje mellbetegeknek; köhögés, rekedtség és torokfájás stöbbs e féle bajok ellen, egy eredeti egész üveg ára 2 frt, egy fél üveg ára 1 frt, egy negyed üveg ára 50 kr.

továbbá: fenyőag-ether szárazfűjások, (Gicht és Rheuma) kereszt- és mellfájások ellen egy egész üveg ára 75 kr., egy fél üveg ára 40 kr.

Fütolaj, nehézhallás és fülzúgás ellen egy egész üveg ára 1 frt, fél üveg ára 50 kr.

Jägerbalzsam, égési sebek ellen; a legnagyobb fájások pár perc alatt már elmúlnak, egy egész üveg ára 50 kr.

Fagybalzsam, egy üveggel 30 kr.

Ezen már 50 év óta kitűnő sikerrel használt s főntebb elősorolt szereket, ezekre menő bizonyítványok s a legelső orvosi tekintélyek a legmelegebben ajánlják — ugy annyira, hogy ezen szerekek egy házban sem volna szabad hiányozniok. — Minden egyes kész-tmény védjeggyel van ellátva és azok, a főntebb említett orvostudor urak által nálam letéteményezett vények szerint gyáramban készítettnek.

L. Koch & Comp. vegytani laboratoriuma Bodenbach, an der Elba.

6. \*—3. Főraktárak Magyarország részére: HOLLÓSY JÓZSEF, gyógyszer-tára Z.-Egerszegen. PUNTINGAM RUD. és GRÁBER ALAJ, Győrben. REICHARDT és TÁRSA Szekesfehérvár

## Pályázat.

Zala-Egerszeg mezőváros közegészségügyi bizottsága a megürült községi kórházi főorvosi állomásra ezennel pályázatot hirdet, melylyel évi 40 frt tiszteletdíj van egybekapcsolva. Pályázhat ezen állomásra minden okleveles orvos vagy orvostudor. A pályázni kívánók kéretnek kérvényeiket f. é. ápril hó 1-ig a z.-egerszegi közegészségügyi bizottság elnökéhez benyújtani.

Zala-Egerszeg, március hó 5-én 1883.

Hollósy József  
biz. elnök.

36. 3—3.

Páukovich György  
biz. jegyző.

## Breisach Sámuel

könyv- és papír-kereskedésben

ZALA-EGERSZEGEN

mindenkor kaphatók, a hazai és külföldi irodalom

jelesebb művei;

nagy választék:

díszművek és imakönyvekből, iskolakönyvek legújabb zeneművek, stb.

Mindenemű irodai- és levélpapírok, irodaszerek és kész üzleti könyvek, azonkívül

mindenféle ügyvédi, jegyzői és egyházi nyomtatványok nálam mindig készletben vannak, és mindenemű nyomdai és könyv-matu munkák legjutányosabb áron elfogad-tatnak. 2. \*—7.

A philadelphiai egyetemi híres Tscheickels tanár, ki Texas vidékén huzamos ideig a vörös bőrű indiánok gyógyászatát tanulmányozta — azon titokzatos felfedezést tette, miszerint ezen néptaj a rekedtség, köhögés, nehéz lélekzés, a tüdőnek elnyálkásodása alkalmával az ottani rengeteg erdőben termő gyógyfűvet megforrázva használja, melynek használata után a várt eredményt teljes sikerrel eléri.

Tscheickels tanár ezen gyógyfűvek tartalmából vegybontás szerint cukorkákat, s mell-szörpöt készítettet s azt a szenvedő emberiségnek mint biztos gyógyszerét szíves volt ajánlani.

Hogy pedig a híres Tscheickels tanár felfedezése reánk mint európaiakra áldásos adomány, bizonyítja azon örvendetes körülmény, melyről minden tudó-betegségben szenvedőknek meggyőződnök volt szerencséje, s mint ilyen biztos szer, mely már évek óta a legnagyobb sikerrel olyan tért hódított, hogy most már, mint világhírű gyógyszer, becsát-tatik az emberiség rendelkezésére.

Egy nagy üveg mell-szörp 1 frt, egy kis üveg 50 kr., egy skatuja mell-pasztilla 20 kr.

Az amerikai gyógyfű kivonatu mell-szörp és mell-pasztillák európai szétküldési vezér-raktármoka STRAUZ A. BUDAPESTEN.

Kapható: Zala-Egerszegen, Hollósy József gyógyszerésznél. 27. 5—4.

Kitüntettetett Bécs, Triest 1882, Keckemét, Fehérvár, Wels.

## Egger-féle dijjutalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpasztilla, általánosan ismert és kitüntettet szer köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen elannyira, hogy számos bel- és külföldi szak-tudós e nembn a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajeáros eredeti dobozok Magyarországon minden nagyobb gyógyszer-tárában kaphatók. —

Gyomorhaj ellen Egger-féle Sodapasztillák mindenféle gyomorhajok, emésztéshiány, gyomorrhég, beltunyáság, görvény, halvány-ság, ismétlődő fülzúgás ellen. Ezen pasztillák, melyek egy ezen célra készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélek-zést. — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger zuzmohnövény cukorkái (lichenis carraghen) a legfinomabb anyagból készült, hatásos nedvesítő köhögési csillapító szer. Igen kellemes gyümölcs-ízűek, különösen óják a lé zési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivata-suknál fogva sokat beszélnek, el ne mulasszák ezen kitűnő cukorkát használni. Jóságuk dacára könnyen beszere-zhetők: egy doboz 15 kr.

Egger val. mandula formájú ma-lata bonbon Csomagolva, valódi amerikai hártya-papírcacskókban. Biztos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen Igen tiszta malata-kivonatokból és cukorból vannak készítve és nem képeznek semmiféle gomorsavat. Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek eredeti áron kaphatók: Zala-Egerszegen Hollósy József; Nagy-Kanizsán Belus József és Práger Béla, Szombathelyen Rudolf Alajos és Simon Gyula gyógyszerészeknél. — 30. \*—3.